

УИЛЯМ ТЕН ДВАМАТА, КОИТО СЕ ЗАВЪРНАХА

Превод от руски: Асен Симеонов, 1969

chitanka.info

Репортерите бяха допуснати на борда двадесет минути след като затворническият космолет се приземи на нюйоркския космодрум. Като буен поток те нахлуха в главния коридор, напирајки към въоръжените до зъби надзиратели, подир които трябаше да следват. Най-напред вървяха коментаторите и хроникьорите, а телеоператорите, които сипеха проклятия по адрес на своите портативни, но все пак тежки апаратури, завършваха лавината.

Без да забавят тичането си, репортерите заобикаляха ловко космонавтите, облечени в черно-червената униформа на галактическата затворническа служба, които бързо крачеха срещу тях и се стараеха да не загубят нито минута от определения им отпуск. Само след пет дни космолетът щеше да отлети в поредния си рейс с нов товар каторжници.

Репортерите не удостояваха с поглед тези безцветни субекти, чието съществуване се изчерпва с монотонни рейсове от единия до другия край на галактиката. При това животът и приключенията на космическите тъмничари е описан вече толкова пъти, че темата отдавна е изстискана. Не, сензационните материали ги очакваха другаде.

Дълбоко в туловището на кораба надзирателите разтвориха крилете на огромна врата и отскочиха встрани, опасяваха се, че ще ги съборят и стъпчат. Репортерите буквально увиснаха на прътите на желязната решетка, която ограждаше огромното помещение. Жадните им погледи се мятаха из него, като срещаха хладно равнодушие и рядко любопитство — в очите на хора, облечени в сиви комбинезони. Тези хора лежаха и седяха на нарове, които се простираха безрадостно ред след ред, един над друг по цялата дължина на трюма. Всеки човек в сиво стискаше в ръката пакет, обвит в проста хартия, а някои нежно го галеха.

Старши надзирателят се приближи, без да бърза, към вътрешната страна на решетката.

— Здравейте, момчета! — каза той. — Кого искате да видите? Мога ли да ви помогна?

Един от най-възрастните и най-известни хроникьори предупредително вдигна пръст.

— Оставете тези номера, Андерсон! Космолетът се приземи с половин час закъснение и нас ни мотаха още двадесет минути, докато

дойдем до стълбите. Къде са те, дявол да го вземе?

Андерсон погледа няколко секунди, как телеоператорите отвоюваха с лакти място за себе си и за своята апаратура до самата решетка.

— Лешояди! — ръмжеше той. — Ловци на мърша! Вампири!

След това, като прихвани ловко дебелата си палка, старши надзирателят започна да удря доста бързо по прътите на решетката и изрева:

— Крендол! Хенк! Тук напред и в средата!

Надзирателите, които си поиграваха с палките и се разхождаха с отмерени стъпки между многоетажните нарове, подхванаха командалата:

— Крендол! Хенк! Тук напред и в средата!

Виковете им се мятаха из помещението, отекваха в гигантските сводове.

— Крендол! Хенк! Тук напред и в средата!

Никлас Крендол седна с подвити нозе върху своя нар на петия ред и сърдито се намръщи. Той беше задряпал и сега търкаше залепналите си клепачи. На външната страна на китката му аленееха три паралелни белега — три прави бразди, каквото може да остави ноктестата лапа на хищен звяр. Над самите му вежди кожата бе разсечена от тъмния зигзаг на още един белег. А в долния край на лявото му ухо се чернееше кръгла дупчица. Свърши да търка очите си и раздразнено почеса това ухо.

— Тържествена среща! — промърмори сърдито той. — Можеше да се досетим по-рано! Все същата проклета Земя с всичките нейни прелести!

Крендол потупа по бузата хилавото човече, което хъркаше на нара точно над него.

— Ото! — повика той. — Ото-Блото, хайде размърдай се! Нас викат!

Хенк, още не отворил очи, веднага подскочи. Седна и прибра краката под себе си. Дясната му ръка се протегна към шията, покрита с мрежа от зигзагообразни белези със същия цвят и големина както белезите по челото на Крендол. На ръката му липсваха два пръста — показалецът и средният.

— Хенк е тук, сър! — каза той прегракнало, разтърсвайки глава, и като отвори очи, погледна към Крендол. — О, ти ли си, Ник... Какво

се е случило?

— Пристигнахме, Ото-Блото. Вече сме на Земята и нашите свидетелства скоро ще бъдат готови. Още половин час и ти ще можеш да се напиеш с коняк, бира, джин и фалшиво уиски, да похарчиш всичките си пари. Вече няма да ти се случи да пиеш затворническа ракия от консервена кутия, като се криеш под долната койка, Ото-Блото.

Хенк изръмжа и се обърна по гръб.

— След половин час! А защо ме събуди толкова рано? Какво искаш, апаш такъв! Отначало краде, излежа си наказанието, а сега пишиш от нетърпение... „Ах, къде ми е свидетелството!“ А на мен ми се присъни, Ник, още един начин да ликвидирам Елза — съвсем нов, и такъв, че ще ахнеш...

— Песовете си съдраха гърлата — отвърна Крендол както по-рано, тихо и спокойно. — Чуваш ли? Ние сме им притрябвали: ти и аз.

Хенк отново седна, заслуша се и кимна.

— Защо такива гласове имат само галактическите песове, а?

— Съгласно инструкцията — започна да го уверява Крендол, — за да стане някой галактически пес, изисква се да има максимален ръст, минимално образование и максимално противен глас, в съчетание със способността да реве оглушително. А без това, какъвто и отвратителен тип да си, ще трябва, брат, да си седиш на Земята и да се разтушаваш, като глобяваш за превищена скорост почтени старици с допотопни въртолети.

Надзирателят спря при тях и сърдито удари по металическата стойка.

— Крендол! Хенк! Още сте каторжници, не забравяйте! Давам ви две секунди, или ще се кача при вас и ще ви обработя за последен път, както аз си знам!

— Да, сър! Идвам, сър! — отговориха те в хор и започнаха да се спускат по наровете, без да изтърват пакетите с дрехи, които бяха носили на свобода и които скоро трябваше да облекат отново.

— Слушай, Ото! — Крендол ускори беззвучния си затворнически шепот, накланяйки се до самото ухо на Хенк, докато се спускаха. — Викат ни за интервю с телевизионниците и вестникарите. Ще ни зададат стотици въпроси. И така, внимавай да не се изпуснеш за...

— Телевизионници и вестници! А защо нас? С какво сме заслужили това внимание?

— Защото сме знаменитости, идиот! Изтърпели сме си наказанието в аванс! А много ли са такива, как смяташ? Мълчи и слушай! Ако те попитат, кого си набелязал, мълчи и се усмихвай! На този въпрос не отговаряй! Разбра ли? Не им издавай за чие убийство си отлежал срока. Както и да ти досаждат, не могат да те заставят да им отговориш. Такъв е законът.

Хенк замря над последния до пода ред от нарове.

— Ник! Но Елза знае! Аз ѝ казах в същия този ден — преди да тръгна за полицията, тя знае, че да лежа за убийство се съгласих само заради нея!

— Тя знае, тя знае! Да, разбира се, тя знае! — беззвучно и бързо изруга Крендол. — Но тя не може да докаже това, тъпачката! А ти трябва да кажеш това пред свидетели, и тогава тя ще получи право да се сдобие с оръжие и да те застреля без предупреждение — за самоотбрана. А ако премълчиш, тя няма да има право на това. Та нали все още е твоята бедна женичка!

Надзирателят се надигна на пръсти и удари с палка гърбовете им. Те се смъкнаха на пода и се сгърчиха, а той прогърмя:

— Разреших ли ви да дрънкате? Разреших ли ви? Ако ми остане време, докато ви издадат свидетелствата, ще ви сваля, умници такива, в надзирателската за последен бой. А сега, живо!

Те покорно побягнаха, също като пилци от разярено куче. При решетката, която ограждаше помещението, надзирателят отдале чест и доложи:

— Допрестъпниците Никлас Крендол и Ото Хенк, сър!

Старши надзирателят Андерсон в отговор небрежно повдигна ръка към козирката и се обърна към затворниците.

— Господата искат да ви зададат няколко въпроса. Отговаряйте — това няма да ви навреди. Можете да си отидете, О'Брайен!

Гласът на старши надзирателя беше изпълнен с величайшо благодушие. На лицето му като широк полумесец, играеше усмивка. Надзирателят О'Брайен отново отдале чест и се отдръпна, а Крендол прерови в паметта си всичко, което бе успял да узнае за Андерсон в месеца на полета от Проксима Центавър. Андерсон замислено поклаща глава, когато този бедняк Минели... нали го наричаха Стив

Минели... го гонят през строя от въоръжени с палки надзиратели за това, че отишъл в клозета без разрешение. Андерсон се кикоти и рита в слабините побелял каторжник, заговорил със съседа си по време на обед... Андерсон...

И все пак не може да му се откаже храброст, той знаеше, че на неговия кораб се намират двама допрестъпници, излежали срока за убийство. Впрочем навярно е знаел и това, че те няма да похарчат своите убийства за него, колкото и да зверствува. Човек не отива доброволно за дълги години в ада само заради удоволствието да убие един от местните дяволи.

— А дължни ли сме да отговаряме на тези въпроси, сър? — запита Крендол предпазливо.

Усмивката на старши надзирателя стана сякаш по-тясна.

— Аз казах, че това няма да ви навреди, така ли? А някое друго нещо може да ви навреди. И така, Крендол, все още всичко може да се случи. Иска ми се да окажа услуга на представителите на пресата, а вие, моля, бъдете по-любезни и по-разговорчиви, разбрахте, нали? — той леко помръдна брадичката си в посока към надзирателската и поприхвани палката.

— Да, сър — отговори Крендол, а Хенк кимна енергично. — Ще бъдем любезни и разговорчиви.

„Дявол! — мислено изруга Крендол. — Ако само това убийство не ми бе така нужно за друг! Помни, Стивенсън, приятелю, само Стивенсън! Ни Андерсон, ни О'Брайен, никой друг. Само Фредерик Стодард Стивенсън!“

Докато телеоператорите от другата страна на решетката поставяха камерите си, Крендол и Хенк отговаряха на обикновените предварителни въпроси на репортерите.

— Как се чувствувате след завръщането си на Земята?

— Прекрасно. Просто прекрасно.

— Какво смятате да направите веднага, след като получите своите свидетелства?

— Да си похапна както следва. (Крендол)

— Да се напия до забрава. (Хенк)

— Внимавайте да не попаднете пак зад решетката, но този път вече като послепрестъпници! (Един от хроникьорите)

(Общ добродушен смях, в който освен репортерите внасят своята лепта старши надзирателят Андерсон и Крендол с Хенк.)

— Как се отнасяха с вас, докато се намирахте в затвора?

— Много добре. (Крендол и Хенк в един глас, замислено стрелвайки с очи палката на Андерсон)

— А не искате ли да ни съобщите кого възнамерявате да убияте? Или поне единият от вас?

(Мълчание).

— Някой от вас да е премислил и да е решил да не извърши убийство?

(Крендол замислено гледа в тавана, Хенк замислено гледа към пода. Отново общ смях, в който този път се усеща някаква студенина. Крендол и Хенк не се смеят.)

— Е, ние сме готови. Обърнете се насам, моля — намеси се говорителят на телевизията. — И се усмихнете — нужна ни е истинска, сияеща усмивка.

Крендол и Хенк покорно се ухилиха до уши и говорителят получи даже три усмивки — Андерсон не пропусна да се присъедини към сияещата двойка.

Две камери запърхаха в ръцете на операторите — едната увисна над затворниците, другата бързо се задвижи пред техните лица: операторите ги управляваха с помощта на мънички пултове, които държаха на дланите си. Над обектива на една от камерите светна червена лампичка.

— И така, уважаеми телезрители и телезрителки — кадифено забърбори дикторът, — ние с вас се намираме на борда на затворническия космолет „Жан Валжан“, който току-що се приземи на нюйоркския космодрум. Ние сме тук, за да се запознаем с двама души, с двама от онази рядка категория хора, които по закон са получили право да извършат по едно убийство. След няколко минути те ще бъдат освободени, след като напълно са изтърпели седем години затвор на каторжните планети, ще бъдат освободени с право да убият, когото и да е — мъж или жена, без да се опасяват от никакво възмездие. Вгледайте се в техните лица, драги телезрители и телезрителки, та може би те ще изберат именно вас!

След тази оптимистична забележка дикторът направи неголяма пауза и обективите се впиха в лицата на двамата мъже в сиви

затворнически комбинезони. След това дикторът влезе в зрителното поле на камерите и се обърна към онзи от затворниците, който беше по-нисък на ръст:

- Вашето име сър?
- Допрестъпник Ото Хенк, №525514, по навик отбарабани Отоблото, макар думата „сър“ да го смuti малко.
- Как се чувствувате след завръщането на Земята?
- Прекрасно. Просто прекрасно.
- Какво смятате да направите веднага, като получите свидетелството си?

Хенк помълча нерешително, после, като погледна изкосо и плахо към Крендол, отговори:

- Да си похапна както трябва.
- Как се отнасяха с вас, докато се намирахте в затвора?
- Много добре. Така добре, както можеше да се очаква.
- Както може да очаква престъпник, нали? Но вие засега още не сте престъпник, нали? Вие сте допрестъпник.

Хенк се усмихна така, сякаш за пръв път чуваше това определение.

- Вярно, сър, аз съм допрестъпник.
- Не искате ли да съобщите на телевизорите заради кое лице сте готови да станете престъпник?

Хенк погледна с укор диктора, който пусна сочен смях — но този път напълно самотен.

- Или може би вие сте изоставили своето намерение относно него или нея?

Настъпи пауза и дикторът каза някак си нервно:

- Вие сте прекарали седем пълни с опасности години на неусвоени планети, подготвяйки ги за заселване с хора. Това е максималният срок, предвиден от закона, нали така?

— Да, сър. Съгласно размера на наказанието, предвидено за допрестъпници, изтърпяващи срока в аванс, за убийство не се дават повече от седем години.

— Хващам се на бас, вие се радвате, че в наши дни смъртното наказание е отменено. Впрочем, в този случай изтърпяването на наказанието в аванс би загубило своя смисъл, не е ли така? А сега, мистър Хенк — или аз все още съм длъжен да ви наричам —

„допрестъпник Хенк“? — може би, ще разкажете на нашите телезрители, кое от произшествията, случили се с вас по време на отбиването на срока, считате за най-страшното?

— Ами... — Ото Хенк се замисли. — Най-лошо беше на Антарес VIII, в моя втори лагер, когато големите оси започнаха да снасят яйцата си... Виждате ли, на Антарес VIII се въдят оси, които са сто пъти по-големи...

— Там ли загубихте двата си пръста?

Хенк повдигна осакатената си ръка и внимателно я огледа.

— Не. Показалецът загубих на Ригел XII. Строяхме първия лагер на тази планета и аз изкопах странен червен камък, целия с израстъци. Тикнах си в него пръста — да видя дали е много твърд, — и краят на пръста сякаш не го е имало! Раз — и го няма! А след това целият пръст загнои и лекарите го отсякоха напълно. Ама на мен все пак ми провървя много. Някои от момчетата, т.е. от каторжниците, се натъкнаха на камъчета по-големи от моя; така загубиха кой крак, кой ръка, а един от тях беше погълнат целият. В действителност това не бяха камъни, а живи твари, живи и гладни! Ригел XII просто гъмжи от тях. А пък средния пръст... средния пръст загубих от глупост на космолета, когато ни превозваха, за...

Дикторът разбрано кимна, изкашля се и каза:

— Но осите, гигантските оси на Антарес VIII бяха по-лоши от всичко?

Ото-Блото не съобрази веднага за какво става дума и уплащено запита.

— А-а... точно това. Те снасят яйцата си под кожата на маймуни, които се въдят на Антарес VIII, разбирате ли? На маймуните, разбира се, никак не им е приятно, затова пък личинките на осите имат храна, докато пораснат. Е, ние се установихме там и веднага се оказа, че осите не правят разлика между тези маймуни и хората. Всичко вървеше гладко, а после изведнъж ту един тупне в безсъзнание, ту друг. Изпратиха ги в болницата, направиха им рентген и се оказа, че са съвсем надупчени...

— Благодаря ви, мистър Хенк, но нашите телезрители вече не по-малко от три пъти са виждали осата на Херкмир и са слушали разкази за нея по време на „междузвездния полет“. Тази програма, както несъмнено помните, драги телезрители, се предава всяка сряда

от деветнадесет до деветнадесет и тридесет по средноземно време. А сега, мистър Крендол, разрешете да ви попитаме как се чувствувате след завръщането си на Земята?

Крендол пристъпи напред и бе подложен на същия разпит, както и неговият другар.

Впрочем, имаше едно незначително отстъпление от шаблона. Дикторът запита, смята ли той, че Земята за това време се е изменила много. Крендол се приготви да свие рамене, после внезапно се усмихна.

— Една забележима промяна виждам още сега — каза той. — Ето тези витаещи във въздуха камери, които се управляват с помощта на малки кутийки. В деня, когато се разделих със Земята, още не съществуваха. Изобретателят навярно не е глупав човек.

— А? — дикторът се заоглежда. — Вие говорите за дистанционния превключвател на Стивенсън? Избретил го е Фредерик Стодард Стивенсън преди пет години. Така ли е, Дон?

— Шест години — поправи го телеоператорът. — Преди пет години превключвателят бе пуснат в продажба.

— Превключвателят беше изобретен преди шест години, поясни дикторът. — А беше пуснат в продажба преди пет години.

Крендол кимна.

— Да, този Фредерик Стодард Стивенсън сигурно не е глупав човек, никак — никак не е глупав — и той отново се усмихна в обектива на камерата.

„Гледай в мен! — помисли той. — Аз знам, че ти гледаш това предаване, Фреди! Гледай в мен и трепери!“

Дикторът сякаш малко се обърка.

— Да... каза той. — Ето, именно. А сега, мистър Крендол, няма ли да разкажете за най-страшното произшествие...

След като телеоператорите събраха всичката си апаратура и се отдалечиха, репортерите се нахвърлиха върху двамата допрестъпници с последен ураган от въпроси, надявайки се да изтръгнат нещо пикантно.

„Ролята на жените във вашия живот?“, „Вашите любими книги, вашето хоби, вашите развлечения?“. „Среќнахте ли на каторжните планети атеисти?“, „Ако ви се наложи да повторите всичко отначало...“

Никлас Крендол отговаряше вежливо и скучно, а сам той си мислеше за Фредерик Стодард Стивенсън, който сега седи пред своя разкошен телевизор с еcran колкото цяла стена.

Или Стивенсън вече е изключил телевизора? Може би той стои, втренчен в угасналия еcran, и се старае да отгатне замислите на човека, който е останал жив, макар съгласно статистическите данни да е имал само един шанс от десет хиляди и се е върнал на Земята, изтърпял седемте невероятни години в лагерите на четири каторжни планети...

А може би Стивенсън, хапейки устни, върти в ръцете си своя лазерен пистолет, който не ще може да използува. Защото ако не бъде доказано неопровержимо, че е убил, без да превиши пределите на допустимата отбрана, ще трябва да изтърпи пълния срок за убийство, а не седемте години, определени за онези, които доброволно изтърпяват наказанието в аванс.

И той ще се обрече на четиринаесет години в кошмарния ад, от който току-що бе се върнал Крендол.

Но може би Стивенсън седи, свил се в скъпото пневматично кресло, и гледа мрачно в екрана на неизключения телевизор — замръзнал от ужас, и все пак без сила да се откъсне от увлекателното предаване, което е подготвила телевизионната компания във връзка със завръщането на двама (о, помислете си само, двама!) допрестъпници, изтърпели в аванс срока за убийство.

Сега навярно се предава интервю с някакъв земен представител на Галактическата затворническа служба, енергичен началник на отдел за връзки с пресата, привикнал със социологическите термини.

„Кажете мистър Еди Кой Си — ще започне дикторът (друг диктор, по-солиден и по-интелигентен), — често ли допрестъпниците изтърпяват напълно срока за убийство и се завръщат на Земята?“

„Статистическите данни — тези думи се придрежават от шумолене на книжа и със съсредоточен поглед надолу заради кадъра, — статистическите данни показват, че човек, който е отбил напълно срока за убийство с отстъпката, определена за допрестъпниците, се завръща на Земята средно един път в сто и осемдесет години.“

„По този начин, мистър Еди Кой Си, може да се каже, че завръщането на такива двама души в един и същ ден е събитие доста необикновено?“

„Твърде необикновено, иначе от телевизията не бихте дигнали такава шумотевица“ (дебел смях, към който дикторът вежливо се присъединява).

„А какво става с онези, които не се завръщат, мистър Еди Кой Си?“

Изящен замах на широка пълна ръка.

„Те загиват или се отказват от своето намерение. Седем години на каторжни планети — това не е шега. Работата там не е за нежните, да не говорим за местните живи организми от големите човекоядни до извънредно малките вирусоподобни. Ето защо тъмничните служители получават такава висока заплата и такива дълги отпуски. В известен смисъл ние съвсем не сме отменили смъртното наказание, само сме го заменили с общественополезно подобие на рулетка. Всеки човек, извършил или готвещ се да извърши едно от особено опасните престъпления, се изпраща на планета, където неговият труд ще принесе полза и където за него няма стопроцентова гаранция, че ще се завърне на Земята дори и осакатен. Колкото по-сериозно е престъплението, толкова по-дълъг е срокът, следователно толкова по-малки са шансовете за завръщане.“

„Ах, ето как! Но, мистър Еди Кой Си, вие казахте, че те или загиват, или се отказват от своите намерения. Ще бъдете ли така добър да обясните на телезрителите, в какво се изразява този техен отказ и какво става след това?“

Мистър Еди Кой Си се отпуска в креслото и сплита дебелите си пръсти върху кръглия си корем.

„Виждате ли, всеки допрестъпник има право да се обърне към началника на лагера с молба за незабавно освобождение, за което е достатъчно да попълни съответната бланка. Този човек веднага бива снет от работа и с първия кораб бива отправен към Земята. Смисълът тук е ето в какво: онази част от срока, която вече е отбил, се анулира напълно и той не получава никаква компенсация. Ако, излизайки на свобода, извърши престъпление, той трябва да изтърпи наложеното му наказание напълно. Ако отново изрази желание да отбие срока в аванс, отбива го от самото начало. Трима от всеки четири допрестъпници подават молба за освобождаване още през първата година. Тези планети много бързо дотягат.“

„Да, и аз мисля така! — съгласява се дикторът. — Но ние бихме искали да узнаем вашето мнение за отстъпката, която се полага на допрестъпниците. Та нали много, както ви е известно, считат, че такова съкращаване на срока е два пъти по-съблазнително и създава допрестъпници.“

По охраненото, благообразо лице пробягва едва уловима злостна гримаса, която веднага се сменя със снизходително презрителна усмивка.

„Боя се, че тези хора, макар и движени от най-добри подбуди, не са твърде осведомени по въпросите на съвременната криминалистика и психология. Ние съвсем не се стремим да намаляваме броя на допрестъпниците, ние се стремим да го увеличаваме.

Вие помните, аз казах, че трима от четирима подават молба за освобождение още първата година. Тези индивиди са достатъчно благоразумни и се опитват да отбият само половината срок, който се полага за престъпленията им. Та нима те същите ще бъдат толкова глупави все пак да извършват престъпление с риск да получат пълния срок без отстъпка, щом вече са се убедили, че не могат да издържат и дванадесет месеца каторга?

А онзи, който не моли за освобождение? Е, той има достатъчно време да му изстине съвсем желанието да извърши замисленото престъпление, да не говорим и за много по-голямата вероятност да загине.“

„Лошо, твърде лошо утешение за Стивенсън е тази лекция“ — с удоволствие си помисли Никлас Крендол. Самият той, въпреки вероятността, се беше завърнал след седем години каторга, за да получи стоката, заплатена в аванс.

Той и Хенк. Две въплъщения на минималния до нелепост шанс. Жената на Хенк, Елза... Може би и тя седи пред своя телевизор като птица, омагьосана от погледа на змия, надявайки се в тъпо отчаяние, че обясненията на представителя на галактическата затворническа служба ще й подскажат как да избегне неизбежното, как да се спаси от толкова рядката съдба, пригответа за нея.

Впрочем за Елза нека мисли Ото-Блото. Нека се радва: скъпо, скъпо е платил за това право. Но Стивенсън принадлежи нему, на Крендол.

„Иска ми се този дълъг като върлина бандит както следва да се изпогти от страх, аз ще изчакам своя час, а той нека трепери!“

Репортерите продължаваха разпита, но изведенъж високоговорителят над главите им се изкашля и обяви:

„Затворниците към изхода! Първата десетка се приготвя и тръгва за канцеларията на кораба. Всички правила на вътрешния ред се спазват най-строго. Биват извикани: Артур, Аублюк, Гарфилкен, Гомес, Грейъм, Крендол, Ферара, Хенк...“

След половин час те вече вървяха по централния коридор към стълбата на кораба, облечени в старите си гражданска дрехи. На изхода показаха свидетелствата си на часовия, механично се усмихнаха угоднически на Андерсон, когато той извика в илюминатора: „Хей, момчета, върнете се по-скоро!“ — и забързаха по наклонените стълбички към повърхността на планетата, която не бяха виждали в течение на седем дълги, мъчителни години.

На изхода пак ги очакваха репортери и фотографи, имаше и един телеоператор, на когото беше поръчано да ги покаже на зрителите в първите минути на свободата.

Въпроси, въпроси, но сега можеха да си позволят резки отговори, макар че все още им бе трудно да отговарят грубо комуто и да било освен на другарите си от затворничеството.

За щастие вниманието на репортерите бе отвлечено от третия допрестъпник, който вървеше до тях. Ферара беше отбил две години с отстъпка за жесток побой с тежки телесни повреди. Той беше загубил двете си ръце и единия си крак в мъховете на Процион III само месец преди освобождаването и сега бавно се клатушкаше по стълбището със здравия си крак и протезата — нямаше с какво да се държи за перилата.

Когато репортерите с необикновен интерес започнаха да го разпитват по какъв начин възнамерява да осъществи побоя, да не говорим за нанасянето на тежки телесни повреди при толкова ограничените му възможности, Крендол побутна с лакът Хенк, те бързо седнаха в най-близкото жиротакси и помолиха водача да ги откара в някой по-скромен и по-тих бар.

Пълната свобода на избор съвършено зашемети Ото-Блото.

— Ник, не мога! — прошепна той. — Тук има толкова много и всякакви напитки!

Крендол го спаси от затруднение, като поръча и за двамата.

— Две двойни уиски — каза той на сервитьорката. — И повече нищо.

Когато уискито бе донесено, Ото-Блото се спря над чашата с тъжна недоумяваща нежност — така баща съзерцава своя подрастващ син, когото за последен път е видял като кърмаче. Внимателно протегна към нея треперя щата си ръка.

— За смъртта на нашите врагове! — каза Крендол и изпивайки на един дъх своето уиски, започна да гледа как Ото-Блото бавно отпиваше, наслаждавайки се на всяка капка. — Не се увличай! — каза той предупредително. — Елза няма и да забележи твоето завръщане, нима ще вземе да мъкне цветя в клиниката за алкохолици през приемните дни!

— Може да не се опасяваш — измърмори Ото-Блото в празната чаша. — Аз съм откърмен с тая отрова. Пък и във всеки случай повече няма да пия, докато не се разправя с нея. Аз тъй съм замислил всичко, Ник: една чаша, за да отпразнуваме свободата, след това Елза. Изтърпях тези седем години не за да остана на празни ясли поради собствените си глупости.

Хенк остави чашата на масата.

— Седем години ту в един мъчителен ад, ту в друг. А преди това — дванадесет години с Елза. Дванадесет години тя се подиграваше с мене както си иска, смееше ми се в очите и говореше, че по закона тя е моя жена, че аз съм длъжен да я издържам и ще я издържам, иначе ще бъде по-зле. Щом попреставах да пълзя пред нея по корем, тя винаги намираше начин да ме сложи зад решетката. Но след месец-два казваше на съдията, че сигурно съм се вразумил и тя е готова да ми прости! Аз на колене я молех да ми даде развод, валих се пред краката ѝ — деца нямаме, тя е здрава, млада, но Елза само се смееше в лицето ми. Когато ѝ трябваше да ме хвърли в затвора, плачеше и ридаеше пред съдиите, но когато оставахме двама, тя само се смееше, като гледаше как се гърча. Аз я издържах, Ник. Давах ѝ всичко, което изработвах, почти до последен цент, но това ѝ беше малко. Харесваше ѝ да гледа как се измъчвам, тя самата казваше. Но сега дойде нейният ред да се гърчи. — И като изсумтя, той добави: — Женят се само глупците!

Крендол погледна в отворения прозорец, до който седеше. Там в многото редуващи се все по-ниско и по-ниско етажи течеше буйно

обикновеният живот на Ню Йорк.

— Може би — каза той замислено. — Не искам да съдя. Моят брак беше много щастлив, докато съществуваше — всичко на всичко пет години. А след това щастието изчезна — сякаш маслото се вгорчи.

— Във всеки случай тя ти даде развод — отбеляза Хенк. — А не се впи в гръкляна ти.

— О, Поли не беше от онези жени, които хващат когото и да е за гърлото. Аз я наричах Красивата Поли, а тя мене — Големия Ник. А след това звездният блясък потъмня, също и аз. Тогава все още излизах от кожата си, като се опитвах фирмата ни с Ирв да носи печалба. Продажба на електронно оборудване на едро. Е, разбира се, не беше трудно да проумея, че милионер от мене няма да излезе. Възможно е работата да беше именно в това. Но така или иначе Поли реши да си отиде и аз не ѝ попречих. Разделихме се като приятели. Често си мисля, че сега тя...

Раздаде се удар, подобен на пляскане — сякаш тюлен бе ударил с опашката си по водата. Крендол погледна към масата, между чашите лежеше малка сплесната топка. В този миг ръката на Хенк сграбчи топката и я изхвърли през прозореца. Във въздуха се издигнаха дълги зелени нишки, но топката вече падаше надолу по стената на гигантското здание и наоколо нямаше жива плът, в която те биха могли да се впият.

Съгъла на очите си Крендол успя да забележи, че някакъв човек избяга стремглаво от бара. Несъмнено той беше хвърлил топката. Останалите посетители изплашено се взираха след него и заоглеждаха своите маси. Очевидно, Стивенсън беше решил, че трябва да проследи Крендол и да го обезвреди.

Ото-Блото не започна да се хвали с бързината на своята реакция. И двамата отдавна вече се бяха научили да действуват мигновено. Чуждата смърт им бе преподала немалко полезни уроци. Хенк каза само:

— Бомба-глухарче от Венера. Но, Ник, този тип не иска да те убие. Просто да те осакати.

— Да, това е в духа на Стивенсън — съгласи се Крендол, когато заплатиха сметката и се насочиха към изхода, а лицата на околните продължаваха да бледнеят. — Сам той не би сторил това. Наел би изпълнител. И би го наел чрез посредник за всеки случай, ако

изпълнителят попадне в ръцете на полицията и признае. Но и това би било риск: обвинение в убийство никак не би го устроило. Ето той е решил: неголяма доза от бомба глухарче — и аз вече няма да бъда опасен за него. Може би дори ще ме посещава в приюта за неизлечимо болни. Та нали ми изпращаше за Коледа картички през всичките седем години. И все едно и също: „Още ли се сърдиш? Привет! Фреди.“

— Този твой Стивенсън не струва пукната пара! — каза Ото-Блото, като се огледа внимателно встрани и едва след това излезе от бара и стъпи върху тротоара на дванадесетия етаж.

— Много даже. Той държи света в юмрука си и от време на време стиска юмрука по-силно — така, просто за забава. Запознах се с неговите методи още когато деляхме стая в студентското общежитие. Но мислиш ли, че това дори малко ми е помогнало? Срещнах се случайно с него, когато нашата фирма с Ирв беше при последно издиление, две години след като се разделихме с Поли. Беше ми много тежко и исках да излея пред някого душата си — така му разказах как моят съдружник трепери над всеки грош, а аз строя въздушни кули и двамата ще доведем до пълен банкррут фирмата, която би могла да стане златна мина. А след това стигнах до моя дистанционен превключвател. Как ми се искаше да се занимавам с него сериозно, но все нямах време!

Ото-Блото действително се оглеждаше с тревога — не затова, че се опасяваше от ново нападение, но защото го смущаваше възможността да ходи свободно. Срещаните хора се спираха и гледаха старомодните им туники, стигащи до колене.

— Та, ето как! — продължи Крендол. — Разбира се, аз бях глупак, но повярвай, Ото, ти и представа нямаш колко ловко и убедително субекти от рода на Фреди Стивенсън умеят да разиграват приятелско съучастие. Той ми каза, че имал къща извън града, но в нея сега не живеел, а в сутерена й бил обзавел електронна лаборатория с най-нова апаратура. И ако поискам, то от следващата неделя ще ми даде и дома, и лабораторията на мое пълно разположение. Само че за своето препитание ще трябва да се грижа сам. Той не иска никакво заплащане: правел това в името на старото приятелство и защото искал да не се занимавам с дреболии, а да създам нещо голямо. И как можех да не се хвана на такава въдици? Едва след две години съобразих, че лабораторното оборудване той е монтиран в сградата след нашия

разговор — когато предложих, на Ирв срещу три стотака да изкупи моята част от фирмата. Защо собствено беше нужна електронна лаборатория на Стивенсън, владетел на посредническа кантора? Но подобни неща не ти идват в главата, когато стар другар проявява към тебе такова топло приятелско съчувствие.

Ото въздъхна и продължи:

— Е, и той те е навестявал едва ли не всяка седмица, а когато твоето ново изобретениице е заработило хубавичко, хлопнал вратата под носа ти, а всички твои чертежи и готовото изобретениице е отмъкнал неизвестно къде. А на тебе е казал, че ще го патентова, преди да успееш да възстановиш даже един чертеж. Да, и въобще работил си в неговия дом. Той ще съумее да докаже, че те е субсидирал. И тогава се изсмял в лицето ти, точно както правеше Елза. Вярно, Ник?

Крендол прехапа устни, осъзнал внезапно, че Ото Хенк знае историята му наизуст. Колко пъти бяха споделяли плановете си за отмъщение, бяха разказвали един на друг какво ги е довело до каторгата! Колко пъти всеки беше повтарял горчивата повест, а другарят му говореше все същите, съчувствени думи, задаваше същите въпроси, еднакво се съгласяваше и даже еднакво възразяваше!

Внезапно на Крендол се дошя да се освободи от Ото-Блото и да се наслади от блаженството на самотата. Два етажа по-надолу той видя блестящия покрив на хотела.

— Навярно аз ще отида там. Време е да се помисли и за нощуване.

Ото кимна, досещайки се с какво бе свързано това внезапно решение.

— Карай! Аз те разбирам. Но няма ли да бъде много тълсто за теб, Ник! „Козирог-Риц“! Не по-малко от дванадесет банкноти на ден.

— Е, и какво? Една седмица мога да се поразпусна. А като го закъсам, с моята биография не ще е трудно да намеря изгодна работа. Днес искам да бъда шикозен, Ото-Блото.

— Добре, добре. Нали имаш адреса ми, Ник? Ще бъда при моя братовчед.

— Да, имам. Желая ти успех с Елза, Ото!

— Благодаря. Успех с Фреди!

Ото-Блото се обърна и влезе в асансьора. Когато вратата зад него се затвори, на Крендол му стана тъжно. Хенк сега беше за него по-

близък от роден брат. Та нали не бяха се разделяли с Хенк през последните години — нито денем, нито нощем. А Ден не бе виждал... колко ли време?... Да, почти, девет години...

И Крендол изведнъж почувствува колко малко всъщност връзки със света на хората бяха останали за него, ако не се смяташе отрицателното му желание да разкара от този свят Стивенсън.

Той тръгна към най-близката аптека, много голяма и много разкошна. Точно в средата на витрината веднага видя това, което му беше нужно.

Приближавайки се към щанда за цигари, Крендол попита продавача:

— Изглежда доста евтиничко — може би е бракувана партида?

Продавачът отговори с вид на осърбено достойнство:

— Преди да пуснем стока в продажба, сър, тя се подлага на щателна проверка. А цената е толкова ниска, защото ние сме най-голямата търговска фирма в Ню-Йорк.

— А, добре, дайте ми един от среден калибрър. И две кутийки патрони.

С лазерния пистолет в джоба Крендол се почувствува малко по-спокойно. Той беше уверен, че в необходимия момент ще успее да се отдръпне, да се обърне, да отскочи — тази увереност в него възпитаха дългите години, през които му се случваше всяка минута да се страхува от нападение на хищни твари с мълниеносни реакции. Но винаги е приятно да можеш да отговориш на удара с удар. Пък и Стивенсън, разбира се, няма дълго да се бави със следващия опит.

В хотела Крендол каза измислено име. Тази хитрост му дойде в главата точно в последния момент. „Спокойно можеше да не идва“ — помисли си той, когато момчето от асансьора, получавайки бакшиша, каза:

— Благодаря, мистър Крендол. Желая ви благополучно да пречуквате вашата жертва, сър.

И така той е знаменитост. Възможно е целият свят да познава лицето му. И заради това май ще бъде по-трудно да се добере до Стивенсън.

Преди да влезе в банята, Крендол поиска от телесправочното бюро сведения за Стивенсън. Преди седем години Стивенсън бе вече достатъчно богат и известен в деловите кръгове. А сега благодарение

на Стивенсъновия превключвател (Стивенсънов, дявол да го вземе!) той навярно е станал още по-богат и много по-известен.

Така и се оказа. Телевизорът съобщи, че през последния календарен месец в бюрото са постъпили шестнадесет записи за Фредерик Стодард Стивенсън. Крендол помисли малко и помоли да му пуснат последния. Той беше датиран през този ден: „Фредерик Стивенсън, президент на Стивенсъновата банка и на Стивенсъновата електронна корпорация, пристигнал днес рано сутринта в своя хималайски ловен дом. Има намерение да прекара там не по-малко от...“

— Достатъчно! — извика Крендол от банята.

Значи Стивенсън се е уплашил. Дангалакът бандит е загубил ума си от страх! Това вече е нещичко. Нелоша лихва за седемте години каторга. Нека се поизпоти хубавичко, така че накрая, когато напълно си разчистят сметките, смъртта да му се стори облекчение.

Крендол поръча последните новини и има удоволствието да чуе най-новите вести за самия себе си — за това, как е отседнал в хотел „Козирог-Риц“ под името Александър Смайзерс. „Но и двете имена — и Крендол, и Смайзерс — са неверни, уважаеми слушатели — ораторствуващ равнодушният запис. — Този човек има само едно истинско име, и това име е Смърт! Да, днес в хотел «Козирог-Риц» е отседнал жетварят на живота и само той единствен знае на кого от нас е съдено да не види новия изгрев на слънцето. Този човек, този жетвар на човешки животи, този пратеник на Смъртта е единственият сред нас, комуто е известно...“

— Млъкни! — побеснял закрещя Крендол. През тези седем години той съвсем бе забравил какви мъки е принуден безропотно да понася свободният човек.

На телевизионния еcran светна сигнал за частно телевизионно повикване. Крендол бързо се изтри, облече се и попита:

— Кой е?

— Мисиз Никлас Крендол — отговори гласът на телевизионистката.

Крендол потресен се загледа в екрана. Поли! Откъде се взе тя така внезапно? И как е узнала, къде да го намери? Впрочем да се отговори на последния въпрос не е трудно, та той е знаменитост!

— Включете! — каза той най-сетне.

Екранът се изпълни от лицето на Поли. Крендол внимателно го разглеждаше, усмихвайки се леко. Тя беше малко поостаряла, но бръчките можеха да се видят само при такова увеличение...

И Поли сякаш също съобрази това: във всеки случай тя завъртя дръжката на настройката и лицето ѝ се намали до нормални размери — сега се виждаше цялата ѝ фигура и обкръжаващата я обстановка. Както изглежда, Поли му звънеше от дома. Стаята изглеждаше както всички гости в мебелираните квартири за небогати хора, но затова пък самата Поли изглеждаше прекрасно и му беше много приятно да я гледа. Сърцето на Крендол се постопли от спомените...

— Поли! Здравей! Какво се е случило? Никак не очаквах да те видя!

— Здравей, Ник! — тя притисна ръка към устата и няколко секунди го гледаше мълчаливо, а после каза.

— Ник... Моля ти се! Моля ти се, не ме мъчи!

Крендол седна на първия попаднал му стол.

— Какво?

Поли заплака.

— Ах, Ник! Недей! Не бъди така жесток. Аз знам защо излежа този срок, тези седем години. Но, Ник, ето, освен него нямаше никой друг. Само той, той единствен!

— Само той... Кой е той?

— Аз ти бях невярна само с него. И си мислех, че той ме обича, Ник. Нямаше да се разведа с тебе, ако имах представа какъв е в същност. Но ти знаеш това, Ник! Знаеш как той ме накара да страдам. Аз вече съм достатъчно наказана, Ник, не ме убивай, моля ти се, не ме убивай!

— Поли, послушай — каза той зашеметен — Поли, детенце, бога ми...

— Ник! — истерически изхлипа тя. — Ник, та оттогава изминаха единадесет години. Във всеки случай десет. Не ме убивай за това, Ник, моля ти се, не ме убивай! Ник, честна дума, аз ти бях невярна само една година. Най-много да са две. Честна дума, Ник. И то единствено с него. Останалите не са важни. Това бяха... мимолетни увлечения. Те нищо не променят, Ник. Само не ме убивай! Не ме убивай — и закривайки лицето си с ръце, тя се разтърси от неудържими ридания.

Крендол я гледа няколко секунди, след това облиза пресъхналите си устни. После подсвирна и изключи телевизора. Отпусна се върху облегалката на стола и отново подсвирна, но този път през стиснати зъби, така че не се получи свирене, а съскане.

Поли! Поли му изменяла! Година... не, две години! И... как точно каза? Останалите! Останалите били само мимолетни увлечения!

Единствената жена, която бе обичал и сякаш никога не бе престанал да обича, жената, с която се раздели с безкрайно съжаление, обвинявайки само себе си, когато тя му каза, че работата във фирмата го е откъснала от нея, но тъй като би било нечестно да го моли да се откаже от това, което очевидно е толкова важно за него...

Красивата Поли! Поли, детенцето! Докато бяха заедно, той нито един път не погледна друга жена. И ако някой би посмял да каже... или даже да намекне... би разсякъл физиономията на тоя негодяй с гаечния ключ! Той се разведе с нея само защото тя го помоли, но бе продължил да се надява, че с Поли ще се намерят един-друг, когато фирмата укрепне и главната част от работата легне върху плещите на Ирв, завеждащия счетоводството. Но работите тръгнаха още по-зле, жената на Ирв сериозно заболя, Ирв започна още по-рядко да се показва в кантората и...

— Имам чувството — измърмори той гласно, — сякаш току-що узнах, че няма добри вълшебници. Щом Поли... И всичките тези светли години... Един! А останалите — само мимолетно увлечение!

Отново светна телевизионният сигнал.

— Кой е? — раздразнено избухна Крендол.

— Мистър Едуард Болакс.

— Какво иска?

На екрана се появи образът на извънредно дебел човек. Той с напрегнато внимание огледа стаята.

— Трябва да ви запитам мистър Крендол, уверени ли сте, че вашият телевизор не е включен в линията за подслушване?

— За какъв дявол ви е нужно?

Крендол почти съжаляваше, че дебелакът не се бе явил лично. С какво удоволствие в тоя момент хубавичко би набил някого!

Мистър Едуард Болакс поклати с укор глава и неговите бузи се позалюляха някъде под брадичката.

— Няма как, сър, ако не можете да ми дадете такава гаранция, ще бъда принуден да рискувам. Обръщам се към вас, мистър Крендол, с апел да простите на вашите врагове, подложете на оскърбилата ви ръка и другата си буза. Аз ви призовавам: отворете душата си за вярата, надеждата и милосърдието — главно за милосърдието, което е най-високата от всички добродетели. С други думи, сър, забравете ненавистта към оня или към оная, които сте възнамерявали да убиете, разберете душевната слабост, която ги е тласнала да направят онова, което са направили, и им простете.

— Защо съм длъжен да им прости? — побеснял попита Крендол.

— Защото така ще изберете по-добрата участ, сър: имам предвид не само нравствените блага, макар че не трябва да се забравят и духовните ценности, но и материалните блага. Материалните, мистър Крендол.

— Бъдете така любезни и ми обяснете за какво собственно говорите.

Дебелакът се наклони напред и се усмихна крадешката:

— Ако простите на този, който ви е заставил да приемете седем дълги години страдание, седем години лишения и мъки, мистър Крендол, аз съм готов да ви предложа извънредно изгодна сделка. Вие имате право на едно убийство. На мен ми трябва едно убийство. Аз съм много богат. Вие обаче, доколкото мога да съдя, сър, не ме разбирайте неправилно, сте много беден. Мога да ви осигуря до края на вашите дни — и не само да ви осигуря, мистър Крендол, ако се откажете от своя замисъл, от своя недостоен замисъл, ако отхвърлите личната мъст. Виждате ли, имам конкурент, който...

Крендол изключи телевизора.

— Излеки си сам седем години — ядно посъветва той потъмняващия екран. И внезапно му стана смешно. Той се отпусна към облегалката на стола и се разсмя.

У, тълста гадина! Намислил си да ме натъпчеш с евангелски текстове!

Обаче това позвъняване му донесе полза. Сега той видя смешната страна на разговора си с Поли. Помисли си само: седи тя в своята мизерна стаичка и се тресе заради мръсни интрижки с десетилетна давност! Помисли си само: въобразила си, че той е преминал през седемгодишния ад заради такава...

Крендол си представи всичко това и сви рамене:

— Нека! Това е само от полза!

Внезапно почувствува, че е много гладен.

Поиска да поръча обяд в стаята, опасяваше се от още една среща със стивенсьновските летящи топки, но после размисли. Ако Стивенсьн сериозно го преследва, то какво по-лесно от това да сипе нещо в предназначения за него обед? Къде по-безопасно е да си похапне в ресторант, избран наслуки! Освен това ще бъде приятно да поседи в ярко осветена зала, да послуша музика, да се развлече малко. Та това е първата му вечер на свобода и трябва да се избави някак от отвратителния вкус, който остана в устата му от разговора с Поли.

Преди да престъпи през вратата, внимателно огледа коридора. Нищо подозрително. Но той си спомни за миниатюрната планета близо до Вега, където по същия начин се оглеждаха встрани всеки път, когато се измъкваха от тунелите, образувани от успоредните редици високи храсти. А ако не се огледаш... невнимателните понякога ги дебнеше огромна, подобна на пиявица мида, която умееше да хвърля парчета от своята раковина с голяма сила и на порядъчно разстояние. Парчето само зашеметяваше жертвата, но в това време пиявицата успяваше да се добере до нея.

А тази пиявица беше способна да изсмуче човека до сухо само за десет минути.

Един път такова парче попадна върху него, но докато той се бе валял в безсъзнание, Хенк... старият Ото-Блото! Крендол се усмихна. Нима ще настане ден, когато ще си спомнят за преживените ужаси с носталгия? Тъй на старите войници е приятно над чаша бира да си спомнят дори най-тежките изпитания на войната. Какво пък, във всеки случай преживяха тези ужаси не заради тълстите светци от рода на мистър Едуард Болакс, лицемерен набожник, мечтаеш да убива безнаказано с чужди ръце. И щом така е тръгнало, не заради подлички страхливи развратници от рода на Поли.

„Фредерик Стодард Стивенсьн, Фредерик Стодард...“

Някой сложи ръка на рамото му и идвайки на себе си, той видя, че бе изминал вече половината вестибюл.

— Ник!

Крендол се обърна. Подстригана клинообразна брадичка — той нямаше познати с такива брадички, но очите бяха мъчително

познати...

— Ник — каза човекът с брадата, — аз не можах!
Тези очи... но разбира се, това е най-младият му брат.
— Ден! — извика той.
— Да, аз съм. Ето!

Нешо падна с удар на пода. Крендол погледна надолу и видя на килима лазерен пистолет — от по-голям калибр и значително по-скъп от неговия. „Зашо Ден ходи с пистолет? Кой го преследва?“

Тази мисъл доведе със себе си смътна догадка. И страх — страх от онова, което може да каже брат, когото не е виждал толкова години.

— Аз бих могъл да те убия още щом влезе във вестибиула — говореше Ден. — През цялото време те държах на прицел. Но искам да знаеш, че не натиснах спусъка не заради наказанието, което налагат за извършено убийство.

— Е? — запита Крендол, дишайки бавно, сякаш преживяваше отново миналото...

— Просто не мога да понасям мисълта, че ще бъда още повиновен пред тебе. От времето на онази история с Поли аз постоянно...

— С Поли? Да, разбира се, с Поли. — Стори му се сякаш окачиха на шията му гира, тя натискаше главата му надолу, пречеше му да затвори устата си. — С Поли. Онази история с Поли.

Ден два пъти удари с юмрук по дланта.

— Аз знаех, рано или късно ти ще си разчистиш сметките с мене. Аз едва ли не полудях от очакване и от угрizение на съвестта. Но не мислех, че ти ще избереш такъв път, Ник. Седем години очакване.

— Затова ли не ми писа, Ден?

— А какво можех да напиша? И сега какво мога да кажа? Струваше ми се, че я обичам, но всичко свърши, щом се разведохте. Навярно мен винаги ме е теглило към онова, което беше твоето, Ник, защото ти си моя по-голям брат. Друго оправдание нямам и разбирам прекрасно колко струва това. Та аз знам как беше у вас с Поли и разруших всичко това просто от желание да извърша гадост. Но ето какво, Ник... аз няма да те убия и няма да се защитавам. Твърде съм уморен. И твърде виновен. Знаеш къде можеш да ме намериш, Ник. Ела, когато поискаш.

Ден се обърна и бързо закрачи към изхода. Металическите украсения по прасците му, най-последна мода, святкаха и се преливаха едни в други. Той не се огледа даже когато мина зад прозрачната стена на вестибиюла.

Крендол дълго гледа след него, след това печално промърмори: „Хм“ — наведе се, повдигна втория пистолет и тръгна да търси ресторант.

Той седеше, разсеяно ровеще ароматните деликатеси от Венера, които се оказаха далече не така вкусни, както му се струваше в спомените, и мислеше за Поли и Ден. Всякакви дреболии — сега, когато намериха своето място — изплуваха в паметта му една след друга.

А той и не подозираше... Но кой можеше да заподозре Поли? Кой можеше да заподозре Ден?

Крендол извади от джоба си свидетелството за освобождаване и започна внимателно да го проучва: „След като напълно е изтърпял максималния седемгодишен срок на затвор с предварително зачитане, Никлас Крендол се освобождава с всички права на допрестъпник...“

... За да убие своята бивша жена Поли Крендол?

... За да убие своя по-млад брат Дениел?

Каква нелепост.

Но на тях това не им се струваше нелепост! И двамата бяха така блажено уверени в своята вина, така самодоволно считаха себе си, и само себе си, за единствен обект на ненавистта, толкова свирепа, че жаждата за мъст не бе отстъпила даже пред най-страшното от нещата, с които разполага Галактиката. И двамата бяха така уверени, че тяхната проверена на дело хитрост им беше изменила и те неправилно са изтълкували радостта в неговите очи! И Поли, и Ден лесно биха могли да прекъснат започнатата изповед и той за нищо не би се досетил! Само ако не бяха така заети със себе си и забележеха навреме неговото удивление, те биха могли да го мамят и по-нататък. Ако не на двамата, то поне на единия от тях това навярно би се удало!

Когато се завърна в хотела, той вече беше се успокоил дотолкова, че не забрави внимателно да огледа вестибиюла зад прозрачната стена. Нищо, което да прилича на Стивенсьнов наемник. Впрочем Стивенсьн е внимателен играч и след като претърпя неуспех, няма да бърза със следващия опит.

В пощенската му кутия лежеше бележка. Някой звънял и оставил своя номер, но без да моли да му предадат нещо.

Изкачвайки се към своята стая, Крендол размишляваше на кого ли още е потрябал. Може би Стивенсън беше решил да опита почвата на примирение? Или някоя дълбоко нещастна майка моли той да убие нейното неизлечимо болно дете?

Той назова номера и застана пред екрана с любопитство.

Еcranът просветна и на него се появи лице. Крендол едва удържа радостния си вик. Не, все пак в Ню Йорк той има един приятел. Стария приятел Ирв, винаги благоразумен и надежден. Неговия бивш съдружник.

Но в същия миг, когато Крендол бе вече готов да изрази своята радост високо, той внезапно прехапа език. Твърде много неочаквани неща му донесе този ден. А в израза на лицето на Ирв имаше нещо такова...

— Послушай, Ник — мрачно започна Ирв след неловка пауза, — бих искал да ти задам само един въпрос.

— А именно, Ирв?

— Ти отдавна ли знаеш? Кога се досети?

Крендол прекара през ума си няколко възможни отговора и избра най-подходящия.

— Много отдавна, Ирв. Но нали тогава нищо не можех да направя.

Ирв кимна.

— Така си и мислех. Но послушай тогава. Няма да моля и да се оправдавам. През тези седем години ти си понесъл толкова, че никакви мои оправдания, разбира се, не могат нищо да променят. Но повярвай в едно: започнах да вземам много от касата, когато заболя жена ми. Моите средства бяха изчерпани. Повече да вземам назаем не можех, на тебе ти стигаха и собствените семейни неприятности. Е, и когато работите на фирмата тръгнаха по-добре, боях се, че твърде голямото несъответствие между предишните и новите цифри ще ти отвори очите. Затова продължих да слагам в джоба печалбата вече не за да плащам болничните сметки и не за да те мамя, Ник, повярвай ми, а просто за да не узнаеш колко бях присвоил. Когато дойде при мене и каза, че съвсем си паднал духом и искаш да излезеш от фирмата... да, тогава, не споря, постъпих подло. Трябваше да ти кажа истината. Но,

от друга страна, като съдружници не си подхождахме един на друг, и ето предостави ми се случай да стана единствен собственик на фирмата, когато нейното положение беше вече се укрепило, е, и...

— И ти изкупи мяя дял за три стотарки — довърши вместо него Крендол. — А колко струва сега фирмата, Ирв?

Ирв погледна встрани.

— Около един милион. Но послушай, Ник! Миналата година търговията на едро претърпя небивал разцвет. Така че това не беше вече от теб. Послушай, Ник...

Крендол насмешливо и тъжно проломоти:

— Слушам, Ирв.

Ирв извади чиста хартиена салфетчица и изтри изпотеното си чело.

— Ник — каза той, навеждайки се напред и стараейки се с всички сили да се усмихне приятелски, — послушай ме, Ник! Забрави за това, не ме преследвай, и аз ще ти предложа нещо. Нужен ми е ръководител с твоите технически знания. Ще ти дам дял от двадесет процента, Ник... Не, двадесет и пет. Готов съм да дам даже тридесет, тридесет и пет...

— И ти мислиш, че това компенсира седем години каторга?

Ирв умоляващо повдигна треперещите си ръце.

— Не, Ник, разбира се, не. Нищо не може да ги компенсира. Но послушай, Ник! Готов съм да дам четиридесет и пет про...

Крендол изключи телевизора. Известно време той продължи да седи, после скочи и започна да се разхожда из стаята. Спря се и започна да оглежда своите лазерни пистолети — купения сутринта и хвърления от Ден. Извади свидетелството за освобождаване и още един път внимателно го прочете. После отново го пъхна в джоба на туниката.

Позвъня на дежурната и поръча междуоконтинентален разговор.

— Добре, сър. Но вас иска да ви види един джентълмен. Мистер Ото Хенк.

— Поканете го тук. И включете мяя екран веднага щом ви дадат връзка, мис.

След няколко минути в стаята му влезе Ото-Блото. Той беше пиян, но както обикновено в подобни случаи, при него това не се проявяваше външно.

— Как мислиш, Ник, как мислиш, какво, дявол...
— Шшшш! — прекъсна го Крендол. — Свързаха ме.
Телевизионистката някъде в Хималаите каза:
— Говорете! Ню Йорк!

И на екрана се появи Фредерик Стодард Стивенсън. Беше останял много повече от онези, които Крендол успя да види в този ден. Впрочем това още нищо не говореше... Когато Стивенсън разработваше сложна сделка, той винаги изглеждаше по-стар.

Стивенсън не каза нищо. Той само гледаше към Крендол, стиснал здраво устни. Зад него се виждаше просторният хол на ловджийска къщичка — точно така, подобни холове се рисуват във въображението на телевизионните режисьори.

— Добре, Фреди — заговори Крендол, — дълго няма да те задържа. Можеш да отзовеш своите песове и да не се стараеш повече да ме убиеш или осакатиш... Аз дори не ти се сърдя вече.

— Даже не се сър... — Стивенсън трудно си върна обичайното самообладание. — А защо?

— Защото... да, за това има много причини. Защото сега, когато ми остана само да те убия, твоята смърт няма да ми подари седем години адска радост. И затова, че ти не си ми направил нищо такова, което да не са ми направили всички останали — кой каквото е могъл и вероятно от деня на моето появяване на света. Затова реших, че съм профан по рождение. Така съм си създаден. И ти просто се възползува от това.

Стивенсън се наведе, впери в лицето му внимателен поглед, след това въздъхна и облекчено скръсти ръце на гърди.

— Да, ти говориш искрено.

— Разбира се, говоря искрено. Видиш ли? — Той му показва двата лазерни пистолета. — Днес ще ги изхвърля. От този момент няма да нося вече никакво оръжие. Не искам от мене по някакъв начин да зависи нечий живот.

Стивенсън замислено човъркаше под нокътя на големия си пръст.

— Ето какво — каза той. — Ако говориш сериозно — а според мене това е така, — то може би ще измислим нещо... Да кажем, че ще ти изплащам някаква част от печалбата. Там ще видим.

— Макар това да не ти донесе никаква изгода? — с удивление попита Крендол. — Защо тогава по-рано ти нищо не ми предложи?

— Защото не обичам да ме принуждават. До днес съм се противопоставял на силата със сила.

Крендол претегли този отговор.

— Не разбирам. Но навярно ти си създаден така. Е, какво, както ти каза, ще видим.

Когато най-сетне той се обърна към Хенк, Ото-Блото все още измъчено поклаща глава, зает само със собствения си малшанс.

— Представяш ли си, Ник? Миналия месец Елза тръгнала на увеселително пътуване до Луната. Кислородният маркуч в нейния костюм се повредил и тя умряла от задушаване, преди да могат да й помогнат. Дявол да го вземе, Ник, вярно! Само месец преди края на моя срок! Не могла да почака някакъв си пършив месец! Тя се е смяла над мен, когато е умирала. Така ще е било, наистина!

Крендол го прегърна за раменете.

— Да отидем да се поразходим, Ото-Блото. Ще бъде и за двама ни полезно да се проветрим.

Странно, как правото на убийство действува върху хората, мислеше той. Поли постъпи по един начин, а Ден — по друг. Старият приятел Ирв отчаяно се молеше за живота си, но се стараеше да не плати твърде високо. Мистър Едуард Болакс... И само Фред Стивенсън, единствената набелязана жертва, само той не пожела да се моли.

Да се моли не пожела, но беше готов за щедра милостиня. Способен ли е той да приеме от Стивенсън това, което в същност ще бъде милостиня? Крендол сви рамене. Кой знае на какво е способен той или всеки друг човек!

— Какво трябва да правим сега, Ник? — обидено попита Ото-Блото, когато излязоха от хотела. — Кажи ми: Какво да правим сега?

— Аз във всеки случай ще направя ето какво — отговори Крендол, вземайки във всяка ръка по един пистолет. — Само това и нищо повече.

И той започна да стреля с искрящите лазерни пистолети в стъклена стена на разкошния вестибюл на „Козирог-Риц“. Чу се звън, после отново звън. Стената рухна, разбита на дълги криви кинжали. Хората във вестибюла се заобръщаха, опулили очи.

Един полицейски дотича до Крендол. Отличителният му знак отчаяно трептеше върху металическата му форма.

— Аз видях! Видях как ти направи това! — викаше той, хващайки Крендол. — Ще получиш за това тридесет депоноция!

— Нима? — каза Крендол. — Тридесет депоноция? — той измъкна от джоба си свидетелството за освобождаване и го протегна на полицейския.

— Ето какво, уважаеми пазителю на реда! Направете на това листче необходимия брой дупки или откъснете купон със съответни размери. Така или инак. А може и така, и инак. Както ви харесва.

Разказът е публикуван в Библиотека „Космос“ №7 (приложение към брой 10/1969)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.